

Big Data กับการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติในยุค Thailand 4.0

“การใช้ข้อมูลกับการแก้ปัญหาความยากจนในประเทศไทย”

โสภณ วัฒนกุล

ธนาคารแห่งประเทศไทย

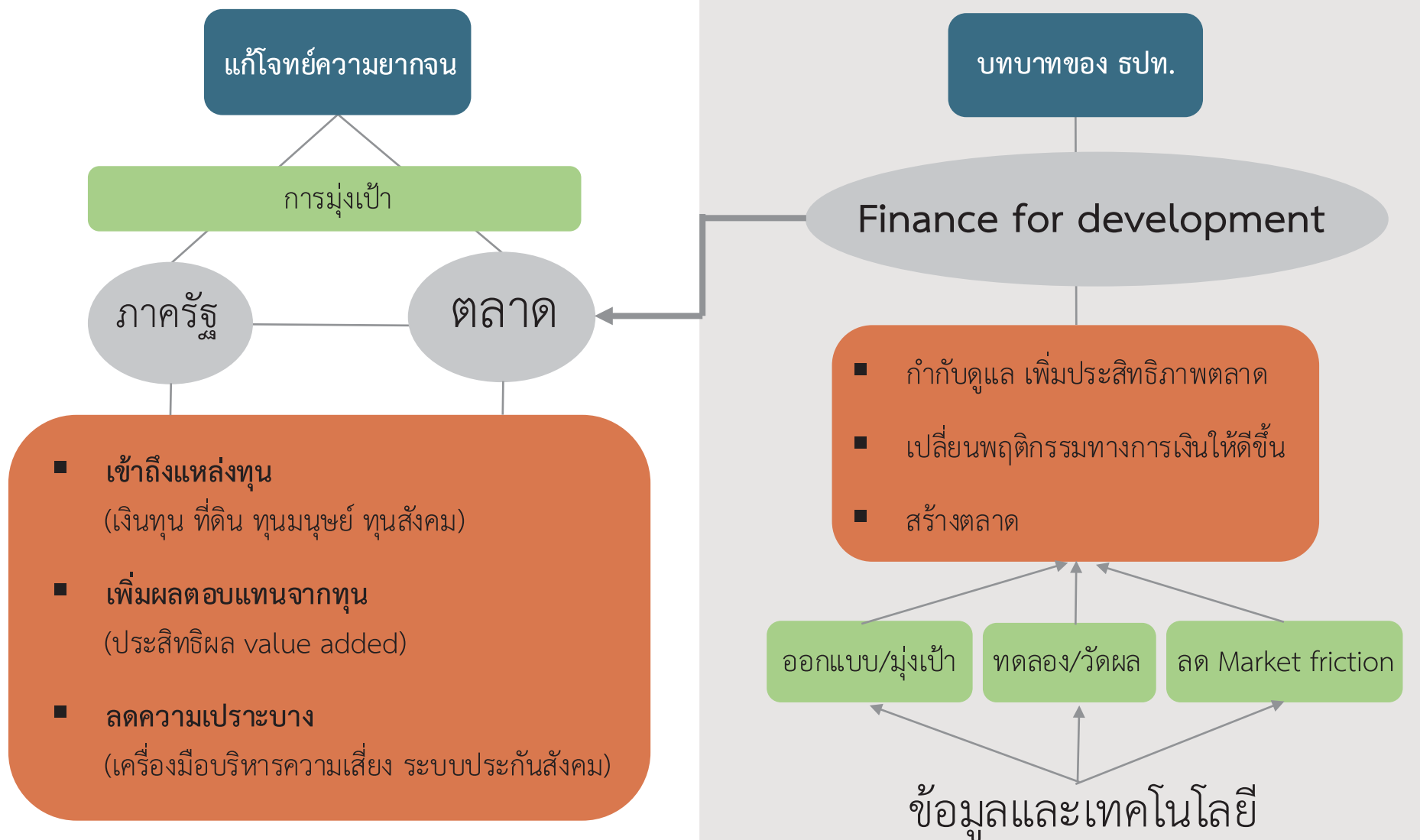
12 มีนาคม 2561

การประชุมวิชาการประจำปี สวทช. ครั้งที่ 14

PUEY UNGPHAKORN INSTITUTE
FOR ECONOMIC RESEARCH

บทบาทของ รมท. ในการแก้โจทย์ความยากจนของประเทศ

มุ่งเป้าและส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน

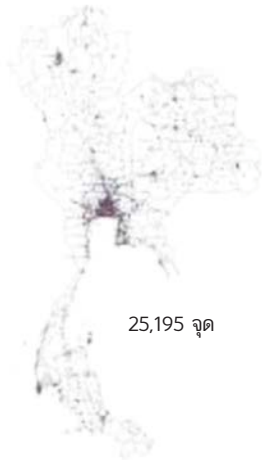
ด้วยข้อมูลจุดพิกัดบริการทางการเงินกว่า 300,000 จุดทั่วประเทศ

บริการทางการเงินไทยทั่วถึงหรือยัง ที่ไหนบ้างยังห่างไกล และควรส่งเสริมการเข้าถึงอย่างไร

ข้อมูลจุดพิกัดบริการทางการเงินกว่า 300,000 จุดทั่วประเทศ

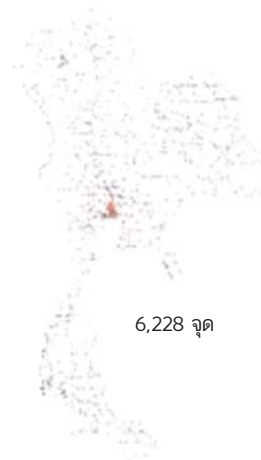
Formal sector

Banks

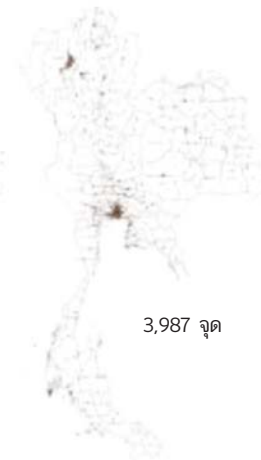
25,195 จุด

SFIs

6,228 จุด

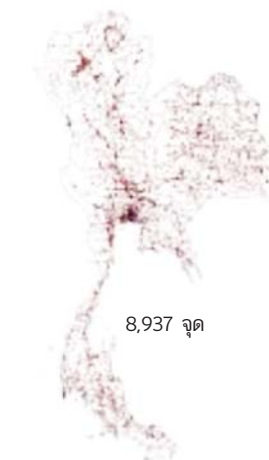
Non-banks

3,987 จุด

Semi-formal sector

Co-op

8,937 จุด

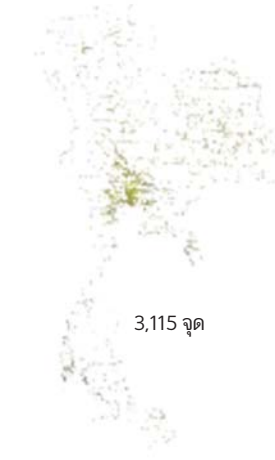
Pawn shop

745 จุด

Informal sector

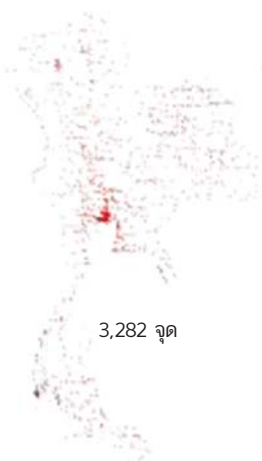
Community FN

3,115 จุด

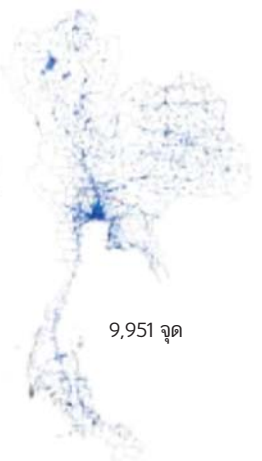
Alternative

Post offices

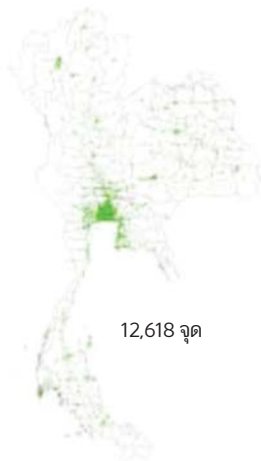
3,282 จุด

Gas stations

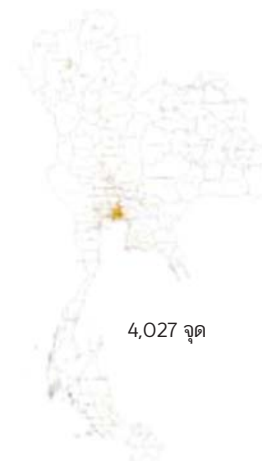
9,951 จุด

Convenient stores

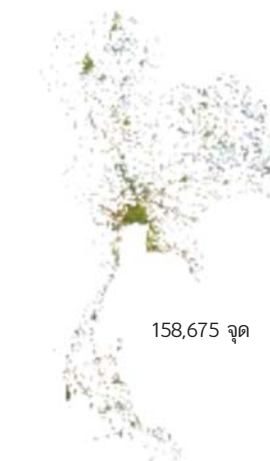
12,618 จุด

Telco +top-up

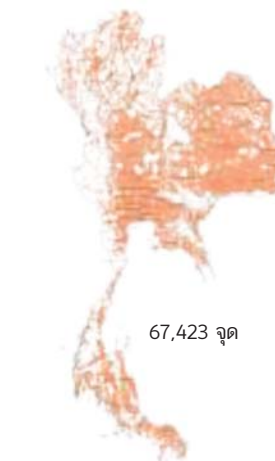
4,027 จุด

Shops with EDCs

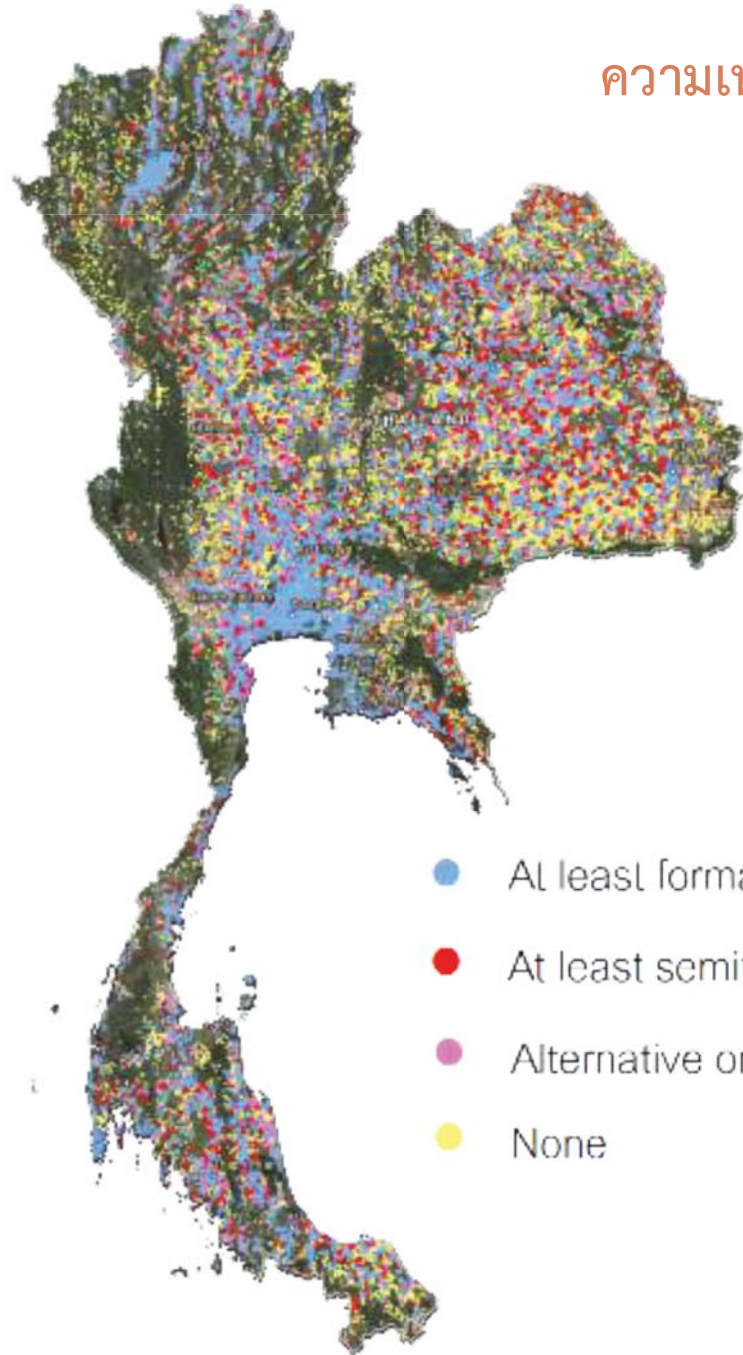
158,675 จุด

Villages

67,423 จุด

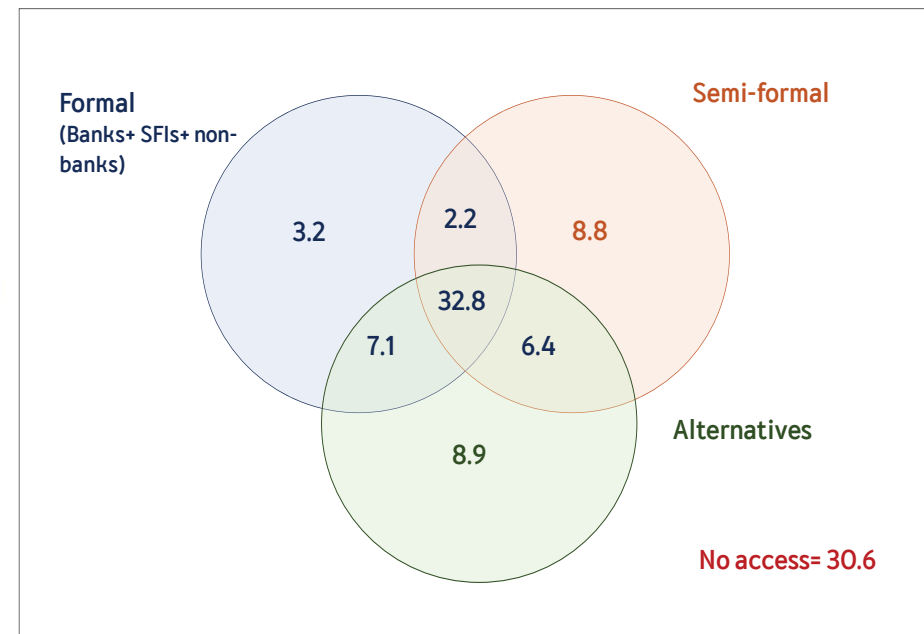
ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่...ของการเข้าถึงบริการทางการเงิน

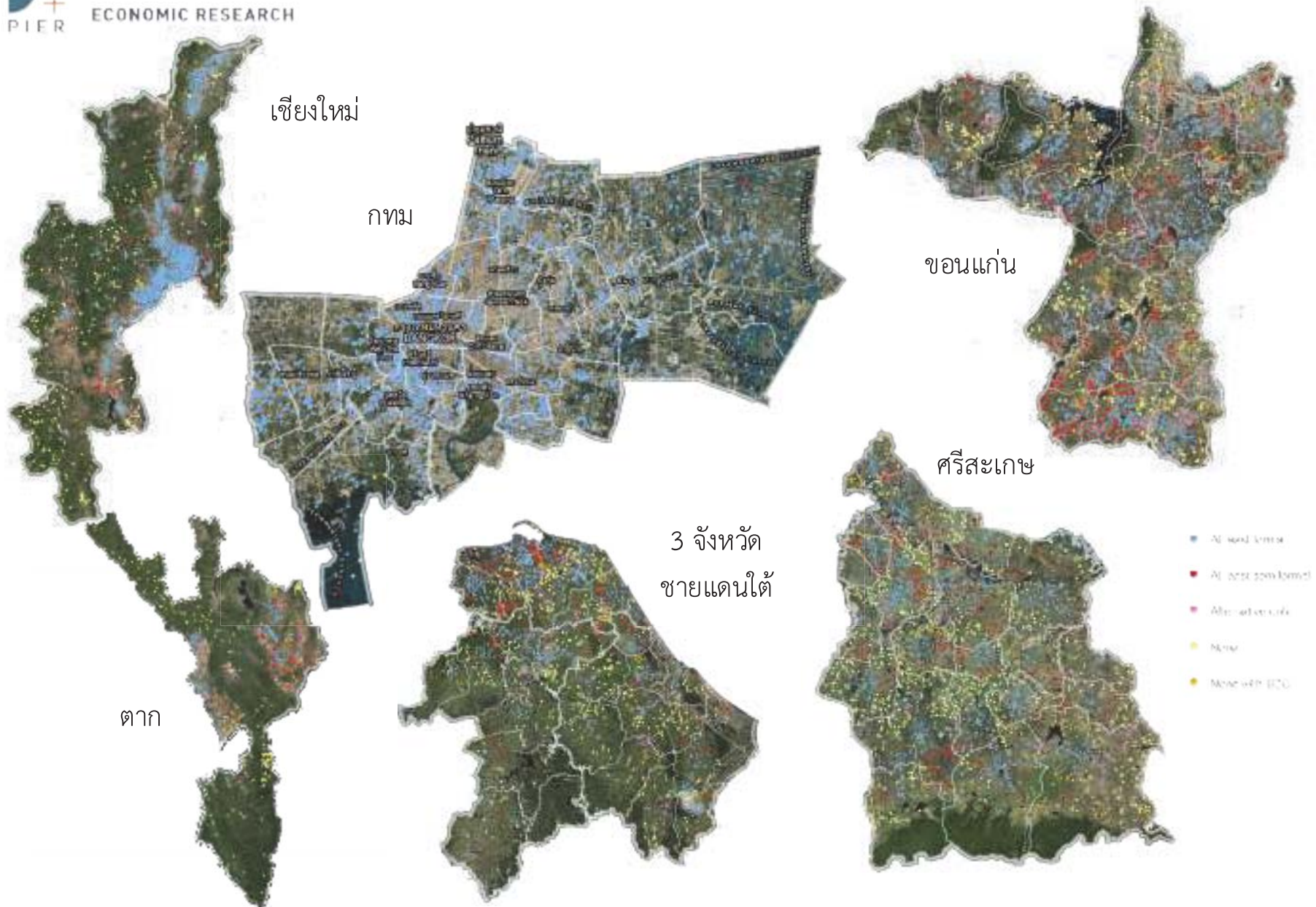
55% ของหมู่บ้านในประเทศไทยยังไม่มีบริการทางการเงินในระบบอยู่ในระยะรัศมี 5 กิโลเมตร ซึ่ง

24% อาจเข้าถึงได้โดย banking agents

31% ที่เหลือยังคงเป็น banking dessert

ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่...ของการเข้าถึงบริการทางการเงิน

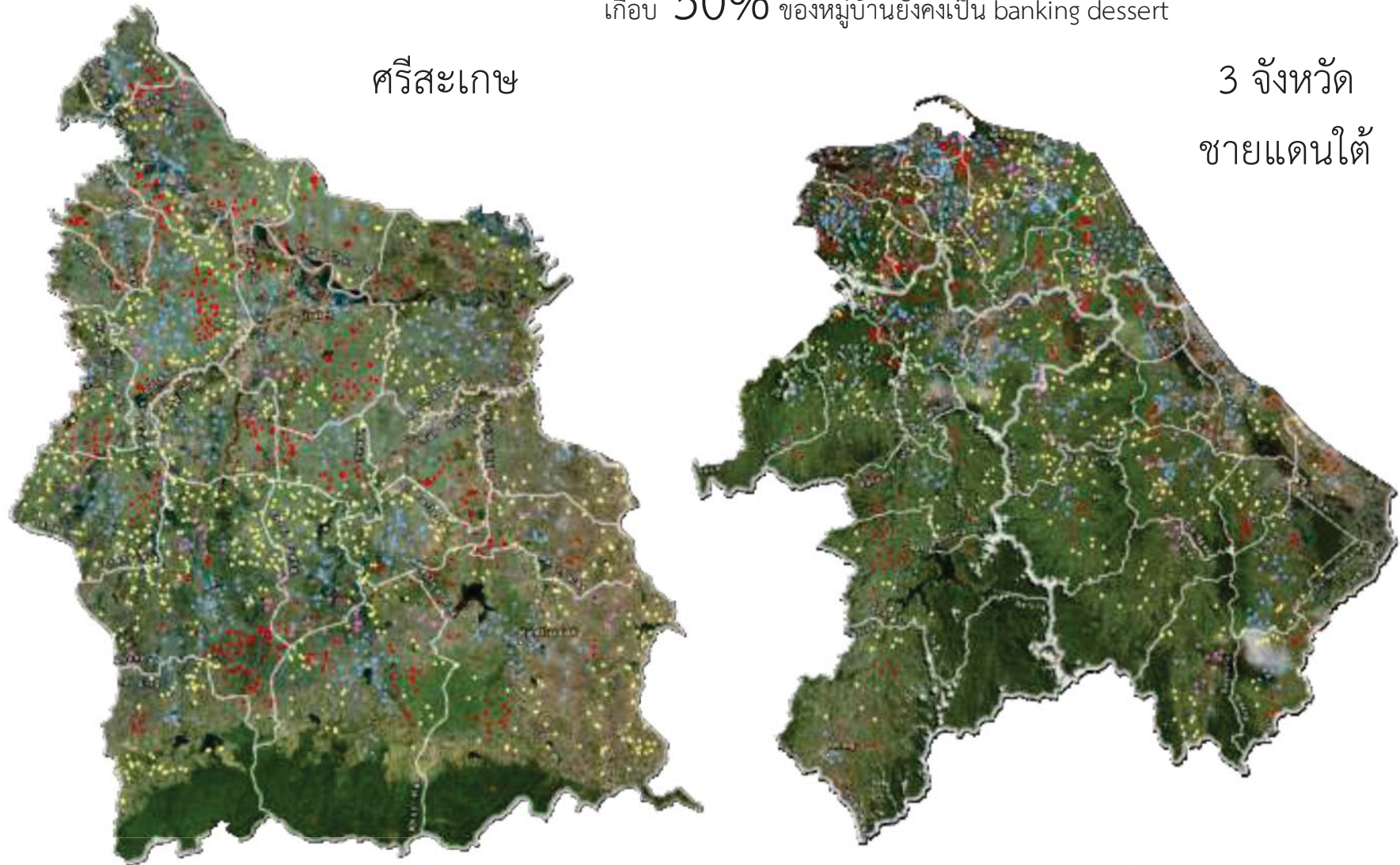

ใน 2 พื้นที่ ๆ เข้าถึงบริการทางการเงินในระบบได้น้อยที่สุด

เกือบ 50% ของหมู่บ้านยังคงเป็น banking desert

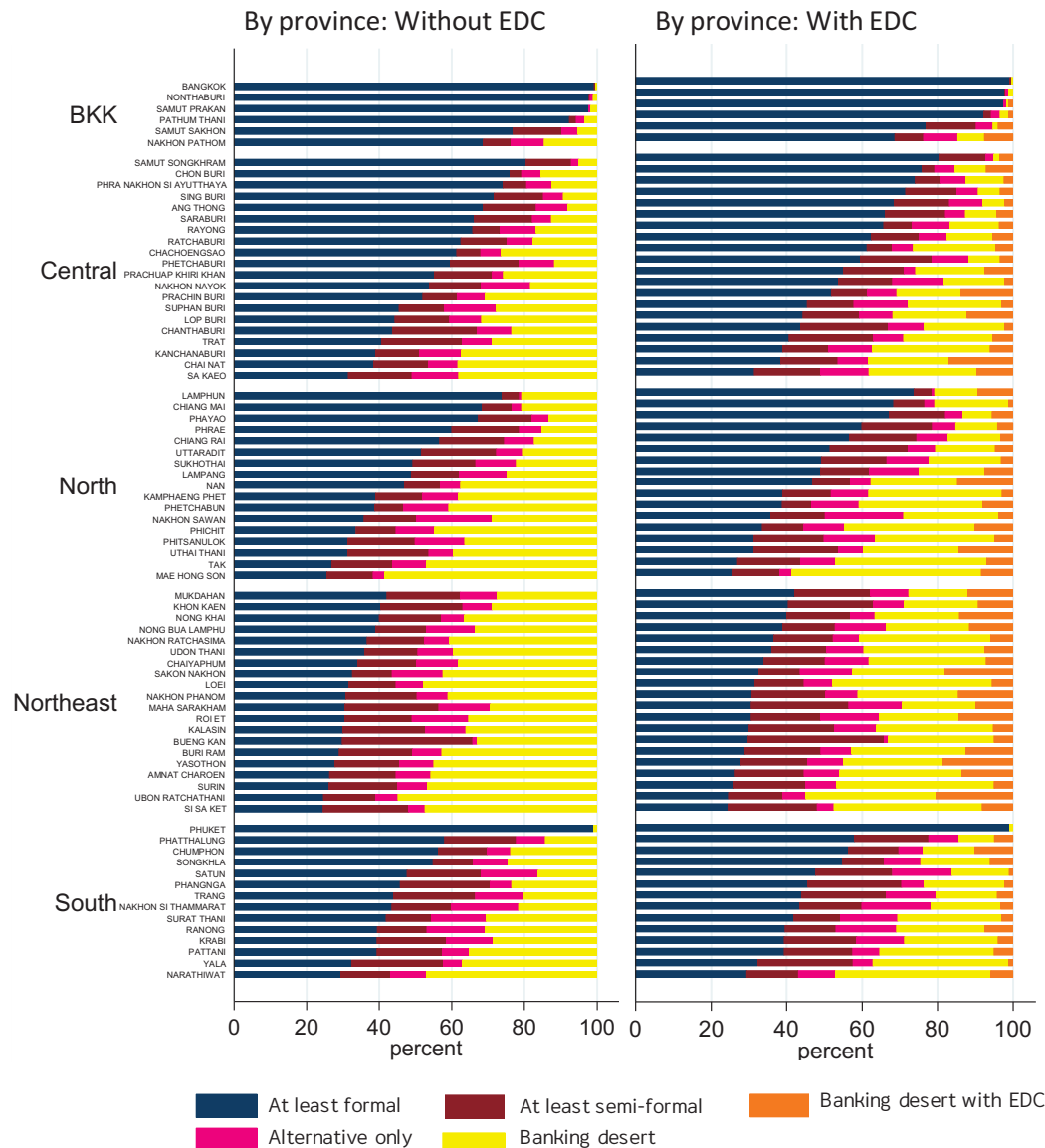
ศรีสะเกษ

3 จังหวัด
ชายแดนใต้

● At least formal ● At least semiformal ● Alternative only ● None

ข้อมูล...สู่การมุ่งเป้าและส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน

Banking agent อาจช่วย 34% ของหมู่บ้านที่ยังไม่มีบริการทางการเงินในระบบอยู่ในระยะรัศมี 5 กิโลเมตร ซึ่ง

- ร้านสะดวกซื้อและไปรษณีย์ ช่วยในเมือง
- ปั้มน้ำมันและสถาบันการเงินกิ่งในและนอก ระบบ ร้านค้าที่มี EDC ช่วยในชนบท

E and mobile banking อาจจำเป็นในอีก 21% ของหมู่บ้านที่ห่างไกล

ทั้งนี้ ข้อมูลยังไม่รวมกองทุนหมู่บ้าน

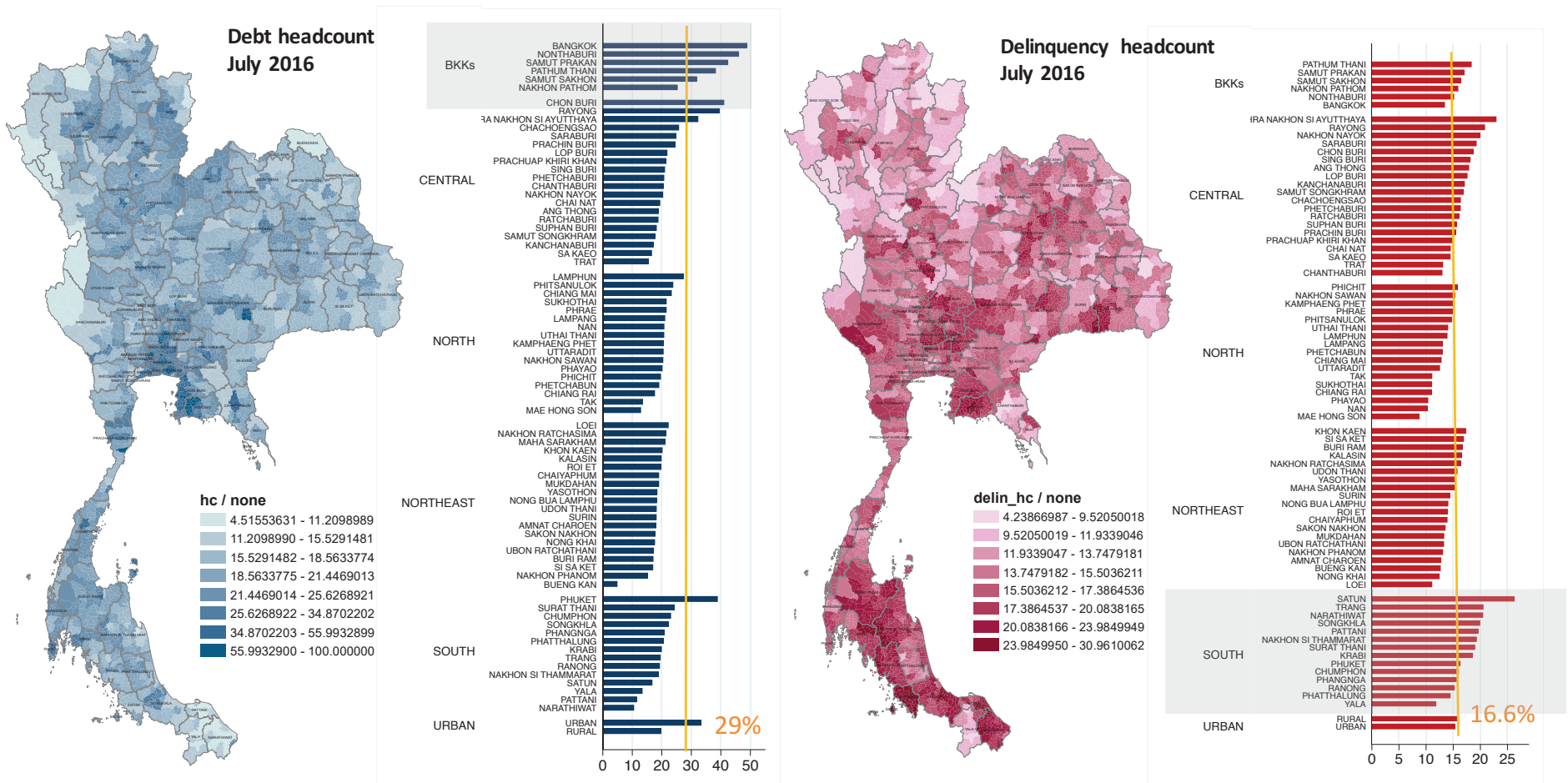
ออกแบบและมุ่งเป้าแนวทางการแก้ไขหนี้ครัวเรือนไทย

ด้วย Big data จากเครดิตบูโร

หนี้และหนี้เสียอยู่กับคนกลุ่มใด สินเชื่อประเภทใด ควรแก้ไขอย่างไร

ภาคใต้มีสัดส่วนผู้กู้ที่มีหนี้เสียสูงสุด และสูงขึ้นในทุกปี

- เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่นๆ ... หนี้เสียในภาคใต้มีความสัมพันธ์กับราคาขายพารา อย่างมีนัยสำคัญ
- การส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงเครื่องมือบริหารจัดการความเสี่ยง จึงเป็นนโยบายที่จำเป็น

คนไทยเป็นหนี้เร็วแต่เด็ก เป็นหนี้นาน และเป็นหนี้จนแก่

- และที่สำคัญ...เด็ก Gen Y มีสัดส่วนผู้กู้ที่มีหนี้เสียสูงสุด
- การเสริมสร้างวินัยทางการเงิน ควรมุ่งเข้าไปตั้งแต่วัยเด็ก

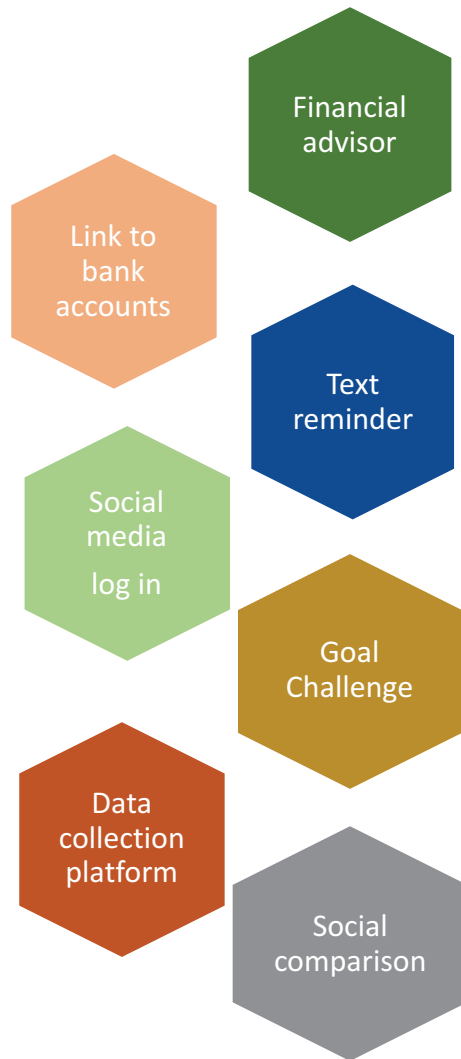

ทดสอบและวัดผล Nudge ต่างๆ เพื่อสร้างวินัยทางการเงิน และศึกษาพฤติกรรมทางการเงินของคนไทย ด้วย Mobile Application

การทำบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ ตลอดถึงเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม
หรือ Nudge สามารถสร้างวินัยทางการเงินได้หรือไม่ อย่างไร

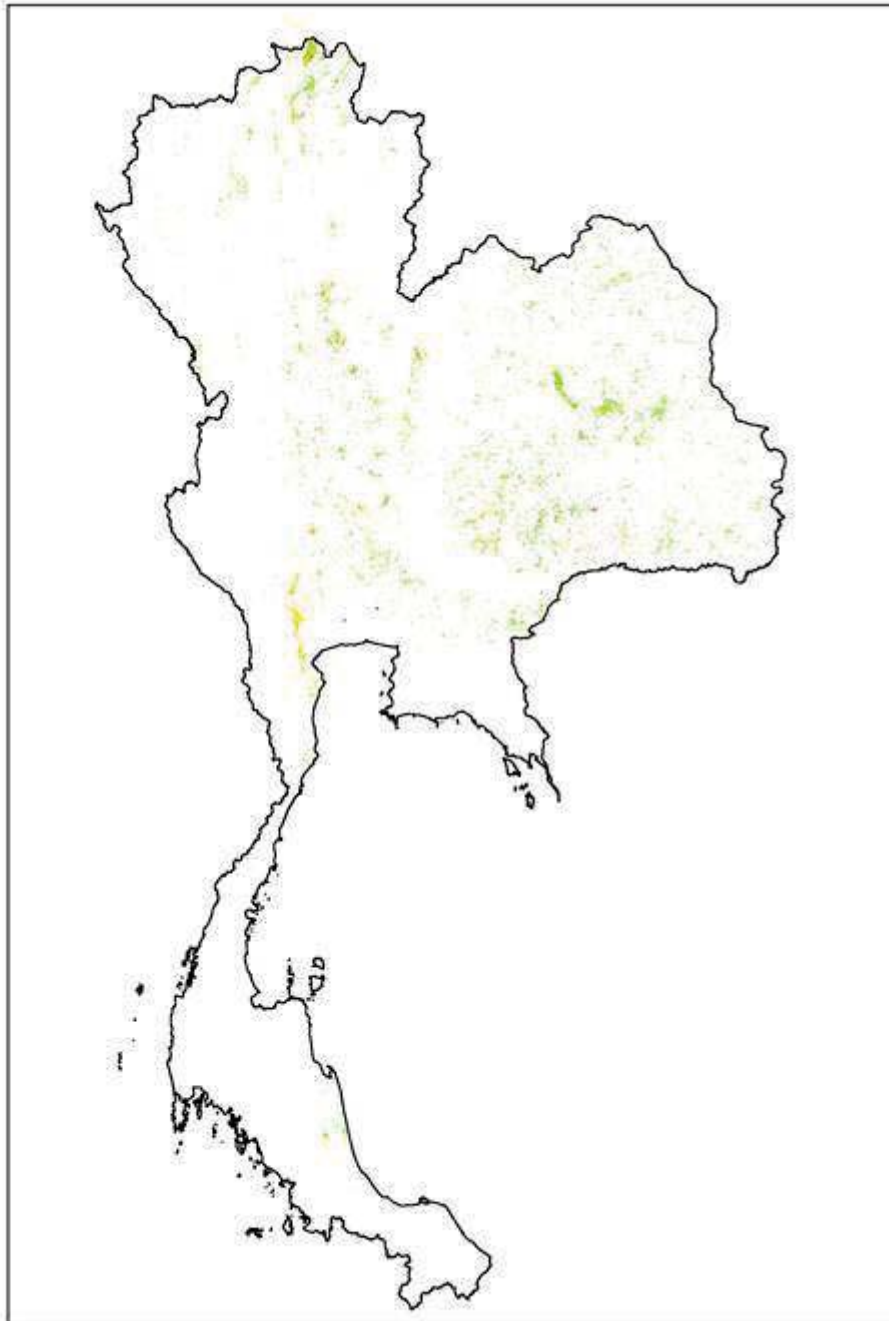
Mobile Apps ที่สามารถทดลองและศึกษาผลของ Nudge ต่าง ๆ และเก็บข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินของคนไทย

พัฒนาตลาดประกันภัยพืชผลและสินเชื่อยั่งยืนให้เกษตรกรไทย ด้วยข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม และ Mobile Technology

ภาพถ่ายดาวเทียมและ Mobile Technology ที่เชื่อมโยงกับข้อมูลอื่น ๆ เป็น Big Data ภาค
เกษตร จะสามารถสร้างฐานข้อมูลความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ และสร้างตลาดประกันภัย
พืชผลและสินเชื่อยั่งยืนได้อย่างไร

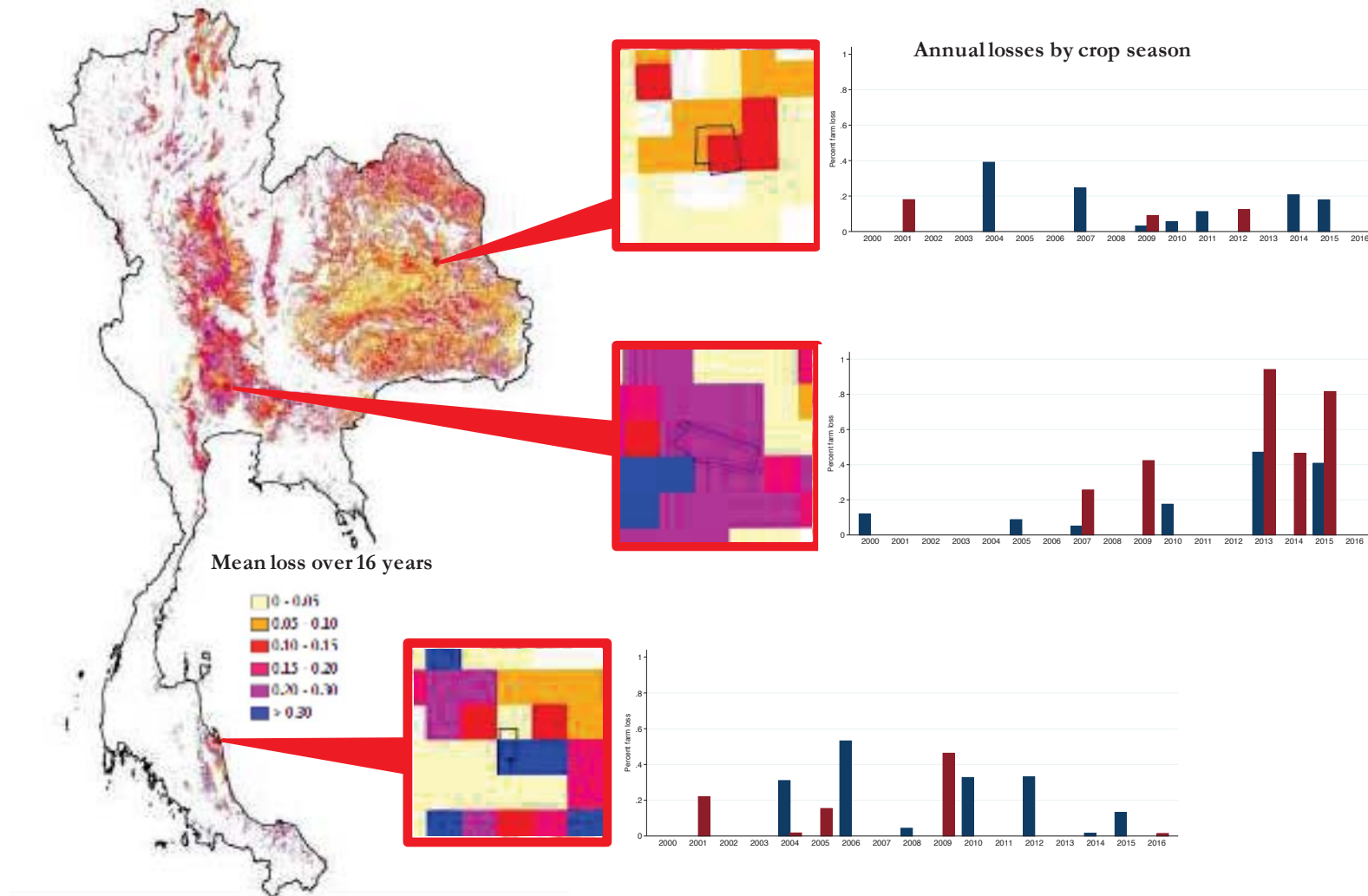
งานวิจัยล่าสุดสามารถนำภาพถ่ายดาวเทียมมาบ่งพื้นที่ปลูก การเจริญเติบโต และ ความเสียหายของข้าว ทั่วประเทศ ทุก ๆ 10 วัน เป็นเวลากว่า 20 ปี และละเอียด ~ 10 ไร่

May 2016

แผนที่ความเสี่ยงการปลูกข้าวของไทย ที่ละเอียดขนาด 10 ไร่

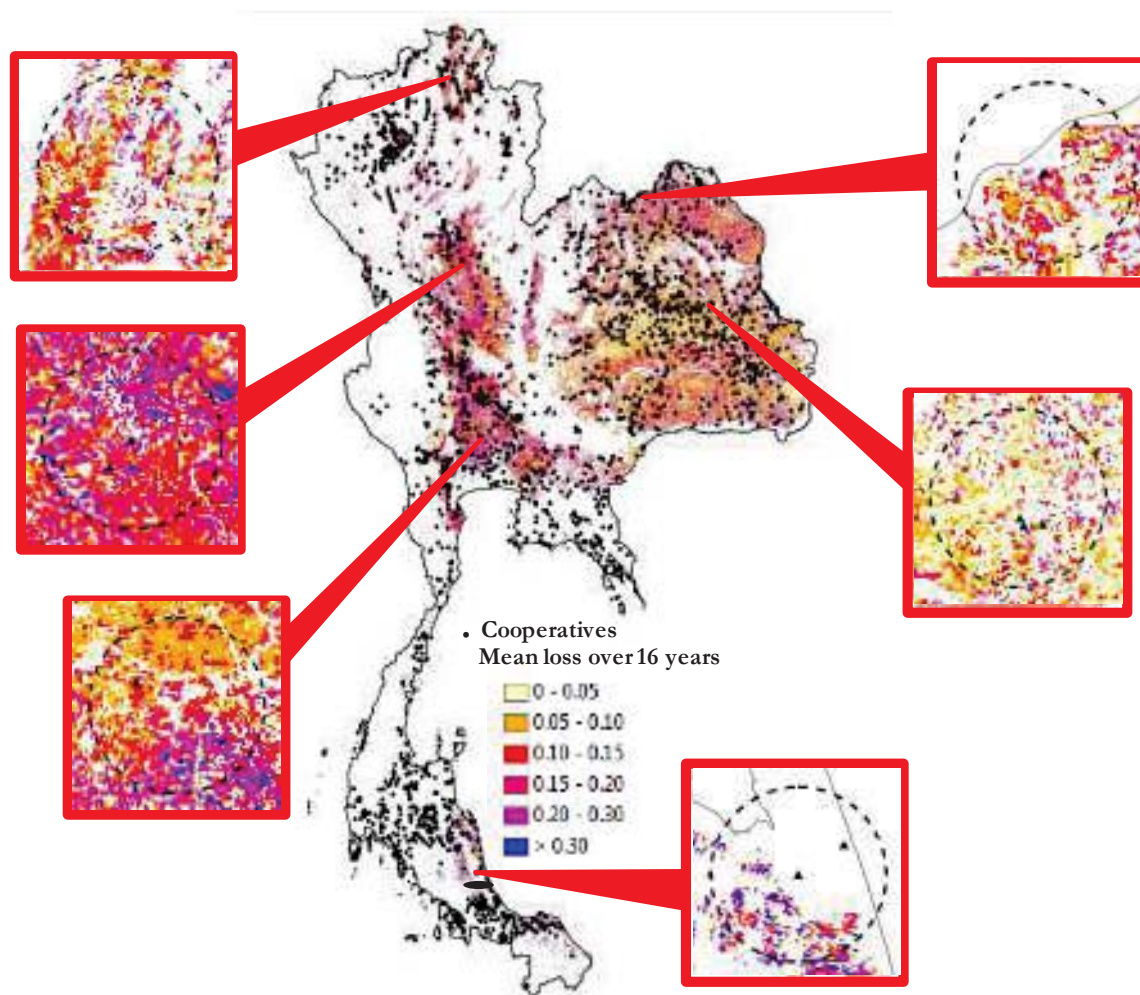
- เมื่อเชื่อมโยงกับ GIS ของแปลง สามารถบ่งถึง ความเสี่ยงรายแปลงของเกษตรกร

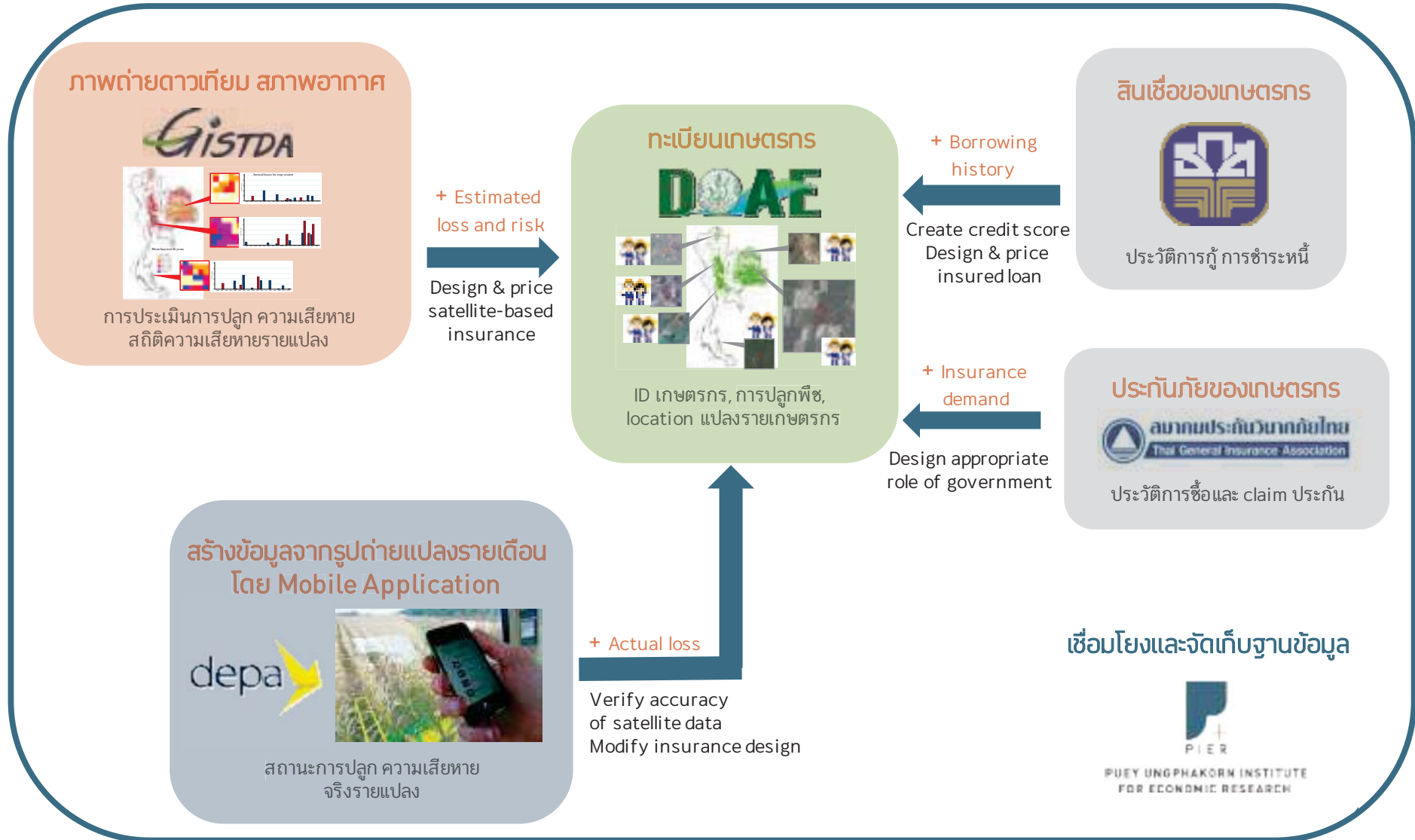

สร้างข้อมูลความเสี่ยงของกลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์

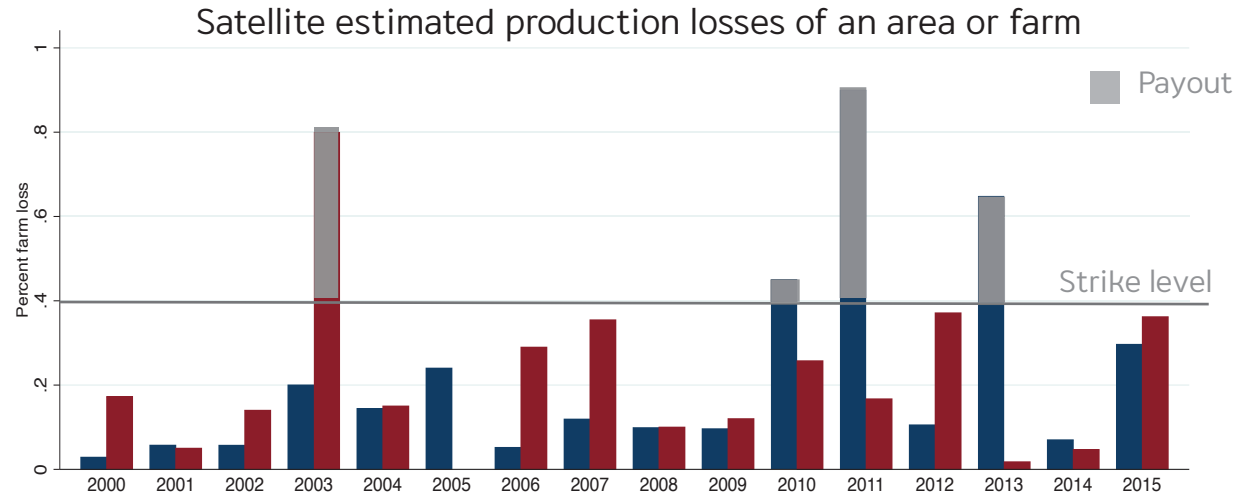
- แต่แผนที่ ๆ สร้างขึ้นถูกต้องแค่ไหน จะนำไปใช้อย่างไร โดยไม่มี ground truth data ที่ดีพอ?

สร้าง Big Data ที่เชื่อมโยงและละเอียดระดับแปลงและเกษตรกร

การออกแบบผลิตภัณฑ์ประกันภัยและสินเชื่อเกษตรกร โดยใช้ภาพถ่ายดาวเทียม และ Mobile technology เพื่อ Pilot ใช้จริง

ศึกษา (1) ประกันภัยที่หลากหลาย (2) สินเชื่อมีประกัน (3) สัญญารายเกษตรกร vs. กลุ่ม (4) บทบาทภาครัฐ

